

Nasza

4/2020

ISSN 2083-4063

euro**PROW**incja

Wiry koło Poznania, fot. Robert Kropacz

Biuletyn

Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Województwa Wielkopolskiego

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Inytucja Zarządzająca PROW 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Krzysztof Grabowski

Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego

Szanowni Państwo,

zapraszam do lektury ostatniego w 2020 roku wydania biuletynu „Nasza euroPROWincja”. Był to rok szczególny, naznaczony troską o zdrowie nas wszystkich. Mimo ograniczeń i trudności związanych z epidemią koronawirusa, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 wciąż jest wdrażany. Beneficjenci realizują przedsięwzięcia dofinansowane ze środków Unii Europejskiej, jak również podpisane są kolejne umowy z Samorządem Województwa Wielkopolskiego, przekazujące fundusze na szereg potrzebnych inwestycji.

W tym wydaniu prezentujemy Państwu efekty dofinansowanych zadań w zakresie inwestycji w obiekty pełniące funkcje kulturalne. Na ten cel w 2018 i 2019 roku przekazaliśmy łącznie prawie 26 milionów złotych. Środki te wystarczą na wybudowanie lub wyremontowanie 70 świetlic i domów kultury na obszarach wiejskich w naszym regionie. Do użytku oddawane są kolejne obiekty, zmodernizowane dzięki wsparciu, które zostało przeznaczone na ochronę zabytków i budownictwa tradycyjnego. W październiku 2020 roku uczestniczyłem w otwarciu wyremontowanego pałacu w Buczu w gminie Przemęt w powiecie wolsztyńskim. Miałem również przyjemność podpisać z Miastem i Gminą Pyzdry umowę na dofinansowanie prac w domu podcieniowym w Pyzdrach.

Realizacja inicjatywy LEADER, wdrażanej w ramach PROW 2014–2020 przy udziale 28 lokalnych grup działania, finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, owocuje między innymi powstawaniem nowych przedsiębiorstw na obszarach wiejskich Wielkopolski, a także rozwojem już istniejących firm. Na łamach biuletynu pokazujemy przykłady działalności prowadzonych przez naszych beneficjentów. Prezentujemy również działania partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na rzecz wykorzystania i promocji dziedzictwa lokalnego.

Pod koniec października 2020 roku rozstrzygnęliśmy konkurs fotograficzny „PROW w obiektywie”. Do konkursu nadstanych zostało kilkadziesiąt prac związanych z latem na wielkopolskiej wsi, efektami wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w naszym regionie, a także tradycyjnym rzemiosłem i zapomnianą sztuką. W biuletynie cyklicznie publikowane będą nagrodzone prace.

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia oraz nadchodzącego Nowego 2021 Roku, życzę Państwu dużo zdrowia, optymizmu i niegasnącej nadziei na lepszą przyszłość, zachęcając przy tym do lektury biuletynu „Nasza euroPROWincja”.

Wydawca:

Samorząd Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34
61-714 Poznań

Opracowanie:

Jednostka Regionalna Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
tel. 61 626 60 00, faks 61 626 60 04
e-mail: ksow@umww.pl
www.wielkopolskie.ksow.pl, www.dprow.umww.pl

Teksty:

Adrian Kapuściński

Opracowanie graficzne:

S-print s.c.
www.s-print.com.pl

Druk:

ZAPOL Sobczyk sp.j.

Nowe świetlice dla mieszkańców wielkopolskiej wsi

26 projektów dofinansowanych z PROW 2014–2020, które dotyczyły zadań związanych z budową lub przebudową świetlic wiejskich i wiejskich domów kultury, zostało już rozliczonych. Niektóre obiekty od ponad roku służą mieszkańcom.

Fot.: UM w Krotoszynie

Zmodernizowany Wiejski Dom Kultury w Wielowsi na terenie gminy Krotoszyn.

Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne, realizowane w miejscowościach liczących do 5000 mieszkańców, stanowią jeden z obszarów wsparcia pochodzącego z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Fundusze unijne wspomagają integrację społeczną oraz rozwijanie działalności kulturalnej na terenach wiejskich. Poza budową lub przebudową świetlic i domów kultury, środki przeznaczane są również na wyposażenie istniejących obiektów.

— W 2018 i 2019 roku, w imieniu Samorządu Województwa Wielkopolskiego, podpisałem 56 umów z przedstawicielami gmin i gminnych instytucji kulturalnych. Łączna wartość przyznanego dofinansowania wynosi prawie 26 milionów złotych. Dzięki tym środkom w regionie powstanie 70 nowoczesnych świetlic i domów kultury, a część z nich zostanie doposażona — mówi Krzysztof Grabowski, wicemarszałek województwa wielkopolskiego.

Jednym z beneficjentów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, który zrealizował już inwestycję, jest Miasto i Gmina Krotoszyn. Projekt, pod nazwą „Przebudowa Wiejskiego Domu Kultury w Wielowsi w celu wykorzystania obiektu jako infrastruktury kulturalnej”, został

dofinansowany kwotą 500 tysięcy złotych. Dzięki pomocy ze środków PROW, istniejący budynek świetlicy wiejskiej zmodernizowano, wydzielając zaplecze kuchenne oraz przebudowując sanitariaty i kotłownię. Wykonana została również termomodernizacja poprzez ocieplenie budynku, dachu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej. Nowo powstały budynek służy mieszkańcom od września 2019 roku.

Gmina Grodziec zakończyła projekt pod nazwą „Razem dla kultury – przebudowa i wyposażenie obiektów budowlanych pełniących funkcje kulturalne”. Inwestycja obejmowała trzy zadania: przebudowę wraz z wyposażeniem sali OSP

Budynek OSP Grodziec przed remontem.

Budynek OSP Grodziec po remoncie pełni funkcję biblioteki. Inwestycja została dofinansowana z PROW 2014–2020.

Fot.: UG Grodziec

Grodziec na potrzeby biblioteki publicznej, przebudowę i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Lipicach oraz przebudowę i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Wielołęce. Kwota pomocy z PROW 2014–2020 wyniosła 962 625 złotych. Dzięki operacji udało się przystosować budynki do potrzeb osób niepełnosprawnych, gruntownie przebudować wnętrza obiektów, wymienić pokrycia dachowe, wykonać termomodernizację, wyposażać bibliotekę i wszystkie świetlice w niezbędne meble. Świetlice w Lipicach i Wielołęce zostały dodatkowo wyposażone w profesjonalny sprzęt kuchenny. Dzięki projektowi w bibliotece w Grodźcu zamontowano instalację odnawialnego źródła energii.

oraz grzewczej, a także termomodernizacji budynków i dachów. Ponadto zamontowano instalację fotowoltaiczną, jak również zagospodarowano teren przy budynkach, wykonując parkingi oraz ogrodzenie. Ponadto świetlice zostały wyposażone w niezbędny sprzęt, który służy mieszkańcom podczas imprez i wydarzeń kulturalnych.

W gminie Wijewo fundusze pochodzące z PROW 2014–2020 przeznaczone zostały na przebudowę wiejskich domów kultury w miejscowościach Wijewo i Zaborówiec. W budynku w Wijewie dokonano m.in. wymiany stolarki okiennej, położono drewnianą podłogę, wykonano nowe sanitariaty wraz z wyposażeniem, odremontowano

Świetlica Wiejska w miejscowości Dąbrowa w gminie Damasławek powstała dzięki dofinansowaniu z PROW 2014–2020.

Fot.: UG Damasławek

Gmina Damasławek pozyskała 500 tysięcy złotych z PROW na projekt pod nazwą „Budowa świetlicy wiejskiej w Dąbrowie”. W ramach inwestycji powstał nowy budynek świetlicy o powierzchni użytkowej 200 m². Wewnątrz zaprojektowano salę, kuchnię, zmywalnię, magazyn, kotłownię, szatnie oraz łazienki dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zasilanie i ogrzewanie budynku odbywa się teraz za pomocą paneli fotowoltaicznych. Na zewnątrz powstały parkingi i dojścia utwardzone kostką brukową, częściowo zadaszony taras oraz podjazd dla osób niepełnosprawnych. Teren wokół świetlicy został ogrodzony i oświetlony. Budynek oddano do użytku w listopadzie 2019 roku.

Z kolei w gminie Dąbie kwotę w wysokości 500 tysięcy złotych przeznaczono na modernizację i przebudowę świetlic wiejskich w miejscowościach Chełmno, Chruściny i Rośle. Wszystkie budynki przeszły kompleksowy remont w postaci wymiany instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej

kuchnię i zaopatrzone ją w nowy sprzęt gastronomiczny. Zakupiono także przesuwne kotary z napędem mechanicznym, nowe krzesła i okrągłe stoły.

Budynek dostosowano dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Dzięki nowoczesnemu oświetleniu i zamontowaniu lustra o powierzchni 12,5 m², obiekt przygotowano do prób grup tanecznych i teatralnych. Dodatkowo w obiekcie zainstalowano centralne ogrzewanie, a przed budynkiem ułożono nawierzchnię z kostki brukowej. Szereg prac zrealizowano i w Wiejskim Domu Kultury w Zaborówcu. Przede wszystkim ocieplono budynek, wykonano elewację, wymianę stolarki okiennej, a także nową instalację energetyczną, wodociągową i wodno-kanalizacyjną. Wnętrze budynku wyposażono w przesuwne kotary z napędem mechanicznym, nowe krzesła i okrągłe stoły, zamontowano też nowoczesne oświetlenie sufitowe. W ramach projektu urządzono również sanitariaty. Obiekt dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Beneficjenci PROW dbają o zabytki

15 października 2020 roku odbyło się uroczyste otwarcie wyremontowanego pałacu w Buczu w gminie Przemęt w powiecie wolsztyńskim. Obiekt oraz okoliczny park udało się odrestaurować przy wsparciu z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Z kolei Gmina Pyzdry w powiecie wrzesińskim najpierw uzyskała dofinansowanie na zakup domu podcieniowego w Pyzdrach, a następnie z powodzeniem zawnioskowała o fundusze na remont wnętrza budynku.

Fot.: UG Przemęt

Dziewiętnastowieczny zabytkowy pałac w Buczu dzięki środkom pozyskanym z PROW 2014–2020 zyskał nowy blask. Wykonane prace dotyczyły przede wszystkim zabezpieczenia fundamentów przed wilgocią i odnowienia elewacji budynku. Zagospodarowany został również park krajobrazowy, na terenie którego znajduje się ten imponujący obiekt.

Pałac w Buczu wzniesiony został w początkach XIX wieku w stylu klasycystycznym. Z racji swojego położenia w parku krajobrazowym, jest jednym z bardziej imponująco prezentujących się zabytków w województwie wielkopolskim. Co więcej, pałac użytkowany jest przez Szkołę Podstawową im. Edwarda Tomińskiego w Buczu. Dzięki dofinansowaniu, które gmina Przemęt uzyskała z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, budynek został odrestaurowany, a pobliski teren zagospodarowany. Inwestycja kosztowała ponad 1,1 miliona złotych, z czego 500 tysięcy złotych pochodziło z pomocy przyznanej z Programu. Na zaproszenie wójta gminy Przemęt, Janusza Frąckowiaka, w otwarciu pałacu udział wzięli m.in. wicemarszałek województwa Krzysztof Grabowski, poseł na sejm RP Krzysztof Paszyk, a także związany z gminą Przemęt znany aktor Robert Gonera.

— *W obecnej perspektywie budżetu unijnego, Samorząd Województwa Wielkopolskiego przekazał beneficjentom znaczące środki z PROW na inwestycje związane z ochroną zabytków i budownictwa tradycyjnego. Wartość 15 zawartych umów na tego typu działania to 10 milionów złotych. Wsparcie może*

zostać wykorzystane na odnowienie lub poprawę stanu zabytkowych obiektów budowlanych służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego, a także zakup obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w naszym regionie, z przeznaczeniem na cele publiczne — mówi wicemarszałek województwa Krzysztof Grabowski.

Oficjalnego otwarcia pałacu w Buczu dokonali (od lewej): Elżbieta Wita – Przewodnicząca Rady Gminy Przemęt, Bartłomiej Górny – Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Edwarda Tomińskiego w Buczu, Krzysztof Grabowski – Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego, Krzysztof Paszyk – Poseł na Sejm RP i Janusz Frąckowiak – Wójt Gminy Przemęt.

Fot.: UG Przemęt

Modernizacja pałacu w Buczu rozpoczęła się w czerwcu 2020 roku. W ramach inwestycji wykonano prace ziemne, które zapewniają odpowiednią izolację przeciwwilgociową fundamentów, m.in. opaskę odwadniającą wokół budynku. W związku z tym, że stary tynk odchodził od ścian, postanowiono go skuć i zastąpić nowym. Otynkowana została cała elewacja, włącznie z balustradami balkonowymi, które poddano specjalistycznej reprofilacji, czyli odtworzeniu pierwotnego kształtu. Odbito płytki z posadzek balkonowych i wykonano nową izolację. Posadzki zostały odbudowane w części z zachowanych płytek, w pozostałych częściach z nowych, wykonanych z granitu płomieniowanego. Gmina Przemęt zrealizowała również prace w części parkowej, które miały na celu przede wszystkim

cię z zakresu ochrony zabytków i budownictwa tradycyjnego, przeznaczając je na zakup domu podcieniowego w Pyzdrach. W zabytkowym budynku, który powstał w 1768 roku, znajduje się wiele cennych eksponatów, mówiących o życiu miejscowej ludności sprzed kilkuset lat.

Gmina, po przejęciu obiektu, wykonała część niezbędnych prac remontowych, m.in. wymieniając pokrycie dachu na gont drewniany. Remont okazał się konieczny również także we wnętrzu budynku. Na ten cel pozyskano środki z PROW 2014–2020 w ramach inicjatywy LEADER. 6 października 2020 roku wicemarszałek Krzysztof Grabowski podpisał umowę w sprawie dofinansowania z burmistrzem Pyzdr Przemysławem Dębskim.

Dom podcieniowy w Pyzdrach został zakupiony z PROW 2014–2020 w ramach ochrony zabytków i budownictwa tradycyjnego. Z funduszy inicjatywy LEADER zostanie przeprowadzony remont wnętrza budynku. Fot.: UGiM Pyzdry

utwardzenie nawierzchni. W parku pojawiły się ławki, nowe nasadzenia, stojaki na rowery, oświetlenie oraz monitoring. Renowacji poddano bramę wjazdową do parku. Wszelkie prace wykonane zostały zgodnie z pozwoleniem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Beneficjenci PROW 2014–2020 korzystają również ze środków przeznaczonych na realizację strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Wnioski o dofinansowanie składane są do 28 lokalnych grup działania, funkcjonujących w województwie. Fundusze unijne trafiają m.in. na realizację zadań inwestycyjnych o charakterze niekomercyjnym. Część z nich jest kontynuacją wcześniejszych projektów, również dofinansowanych z Programu. Miasto i Gmina Pyzdry w 2018 roku uzyskało środki na inwesty-

Fundusze unijne zostaną przeznaczone też na prace poddaszu, w pomieszczeniach warsztatowych, na werandzie, klatce schodowej i w dawnych pomieszczeniach sklepu i piekarni. Inwestycja obejmie m.in. malowanie podłóg i tynków, czyszczenie stolarki okiennej oraz ocieplenie. Na parterze wymieniony zostanie podest pod filarami na podłozie gliniane, wykonany będzie również montaż płytek na korytarzu i w kuchni budynku. Według planów, w tej części znajdować się ma ekspozycja wystawowa poświęcona wnętrzu domu mieszczkańskiego dawnych pyzdrzan. Z kolei w dawnej piekarni zaadaptowane zostaną pomieszczenia z przeznaczeniem na pracownię rekonstrukcyjne starych rzemiosł. Piętro pozostanie miejscem spotkań oświatowych, prelekcji, prezentacji oraz wykładów.

Inicjatywa LEADER wspiera rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Na terenie Wielkopolski funkcjonuje 28 lokalnych grup działania, których strategie finansowane są z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Pula środków na realizację strategii, czyli funduszy do rozdysponowania wśród beneficjentów, w perspektywie finansowej 2014–2020 wynosi około 350 milionów złotych. Ponad połowa tej kwoty przeznaczana jest na rozwój przedsiębiorczości, czyli realizację przedsięwzięć związanych z tworzeniem i utrzymywaniem miejsc pracy. Prezentujemy wybrane efekty działań o takim charakterze.

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność jest niezwykle cennym instrumentem wsparcia terytorialnego, realizowanym na obszarze województwa. Na łamach biuletynu wielokrotnie opisywane były inicjatywy zrealizowane dzięki współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z lokalnymi grupami działania, które w 2016 roku zostały wybrane do realizacji samodzielnie opracowanych strategii rozwoju lokalnego.

Od początku uruchomienia wsparcia, fundusze dystrybuowane za pośrednictwem LGD cieszą się olbrzymią popularnością wśród mieszkańców obszarów wiejskich w Wielkopolsce. Beneficjenci pomocy szczególnie chętnie sięgają po środki na uruchomienie działalności gospodarczej, przyznawane w formie premii w wysokości, w zależności od decyzji LGD, od 50 do 100 tysięcy złotych. Środki te mogą zostać przeznaczone na zakup niezbędnego sprzętu, wyposażenia czy też maszyn koniecznych do prowadzenia własnego biznesu. Dotychczas Samorząd Województwa Wielkopolskiego zawarł ponad 600 umów o przyznanie pomocy na ten właśnie cel, kontraktując blisko 40 milionów złotych.

Najwięcej, bo aż 48 nowych przedsiębiorstw, powstało na południu województwa, na obszarze objętym strategią realizowaną przez Wielkopolską Lokalną Grupę Działania Kraina Lasów i Jezior. Wśród uruchomianych branż dominują usługi – budowlane, fotograficzne, fryzjerskie i kosmetyczne, sprzątające lub projektowe. 40 nowych firm powstało również w północnej części naszego regionu, na terenie Czarnkowsko-Trzcianeckiej Lokalnej Grupy Działania. Początkujący przedsiębiorcy postanowili spróbować swoich sił m.in. w branżach gastronomicznej, turystycznej, a także w zakresie opieki nad dziećmi.

Jeszcze większa pula środków, bo aż 50 milionów złotych, przeznaczona została na wsparcie istniejących już mikro i małych przedsiębiorstw. Na ten cel najwięcej środków

rozdysponowało stowarzyszenie LGD „Trakt Piastów”. Ponad 4,5 miliona złotych stanowi wsparcie, które zostało przyznane aż 21 przedsiębiorstwom z terenu powiatów gnieźnieńskiego i poznańskiego. Blisko 3 miliony złotych zakontraktowali beneficjenci ze Stowarzyszenia Lider Zielonej Wielkopolski, obejmującego swoim działaniem teren powiatów śremskiego, kościańskiego, jarocińskiego, poznańskiego i średzkiego.

Tak duże zainteresowanie wsparciem na podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej potwierdza, że mieszkańcy naszego regionu są przedsiębiorczy i nie boją się sięgać po środki zewnętrzne na realizację swoich zawodowych marzeń. Pomimo pogorszenia się sytuacji na rynku pracy z powodu epidemii koronawirusa, lokalne grupy działania stale ogłaszają nabory wniosków o przyznanie pomocy. Wartość składanych wniosków często przekracza dostępny limit środków.

— *Niezmiennie wysokie zainteresowanie składaniem wniosków o przyznanie pomocy, a także zmiany legislacyjne wprowadzone w odpowiedzi na trudną sytuację, w jakiej znaleźli się beneficjenci, pozwalają z optymizmem patrzeć w przyszłość. Liczymy na to, że wszystkie dofinansowane przedsiębiorstwa będą prężnie działać na rynku. Samorząd Województwa Wielkopolskiego, we współpracy z lokalnymi grupami działania, nieustannie wspiera beneficjentów pomocy i w miarę dostępnych narzędzi prawnych wychodzi naprzeciw ich oczekiwaniom i potrzebom* — mówi wicemarszałek województwa Krzysztof Grabowski.

Zaletą funduszy dystrybuowanych w ramach inicjatywy LEADER jest niewątpliwie różnorodność branż, w których tworzone i rozwijane są przedsiębiorstwa dofinansowane z PROW 2014–2020. O to, aby dobre pomysły mieszkańców naszego regionu zostały umiejętnie przelane na formularz wniosku o przyznanie pomocy, dbają pracownicy biur LGD, którzy świadczą w tym zakresie usługi doradcze i pomagają

wnioskodawcom w skompletowaniu wszystkich niezbędnych dokumentów. Dzięki wspólnym staraniom beneficjentów, LGD oraz samorządu Wielkopolski, na terenie naszego województwa powstało lub rozwija się kilkaset firm o różnorodnym profilu działalności.

Na obszarze Czarnkowsko-Trzcianeckiej Lokalnej Grupy Działania, w miejscowości Piłka w gminie Drawsko, powstała baza noclegowa z wypożyczalnią sprzętu rekreacyjnego o wdzięcznej nazwie „Malinówka”. Pani Magdalena Bajończak otrzymane dofinansowanie przeznaczyła na generalny remont budynku, zakup potrzebnych materiałów, mebli, sprzętu sportowego i AGD. Dzięki temu udało jej się stworzyć ofertę turystyczną opartą na lokalnych walorach. Jest to oferta bardzo aktualna, z uwagi na ograniczone możliwości podróży zagranicznych, zastępowanych wypoczynkiem w spokojnych zakątkach naszego kraju.

Na obszarze Stowarzyszenia LGD Krajna Złotowska działalność gospodarczą, także ściśle powiązaną z regionem, założył pan Arkadiusz Michalski. Przedsięwzięcie pn. „EKOALM szkolenia i doradztwo Arkadiusz Leszek Michalski” to działalność gospodarcza oparta na prowadzeniu warsztatów i szkoleń poświęconych tematyce pszczelarskiej. W ramach projektu przedsiębiorca zakupił ule wielkopolskie wraz z niezbędnym wyposażeniem, sprzęt elektroniczny, ubrania ochronne dla uczestników, a także materiały marketingowe. Wykonał również stronę internetową www.ekoalm.pl. Oferta firmy pozwala na poszerzanie wiedzy i świadomości ekologicznej, zwracając uwagę na rolę pszczoły miodnej w życiu człowieka.

Fot.: Stowarzyszenie LGD Krajna Złotowska

Działająca na obszarze powiatu złotowskiego firma „EKOALM szkolenia i doradztwo Arkadiusz Leszek Michalski” oferuje interesujące warsztaty pszczelarskie nie tylko dla najmłodszych.

Ciekawym przykładem biznesu oferującego aktywny wypoczynek połączony z edukacją jest prowadzona przez panią Katarzynę Michalską zagroda przyjazna dzieciom „W sosnowym lesie”. Obiekt znajduje się w Tarnowej

w gminie Tuliszków w powiecie tureckim, objętej LSR realizowaną przez Stowarzyszenie „Solidarni w Partnerstwie”. Właścicielka jest z wykształcenia zootechnikiem, ze specjalizacją hodowla koni i jeździectwo. Nie tylko konie, ale i inne zwierzęta, które tu można spotkać, nie mają dla niej

Fot.: Stowarzyszenie „Solidarni w Partnerstwie”

Zagroda przyjazna dzieciom „W sosnowym lesie” w Tarnowej w gminie Tuliszków znajduje się na obszarze LGD Stowarzyszenie „Solidarni w Partnerstwie”.

żadnych tajemnic. Prowadzi dla dzieci zajęcia edukacyjne, opowiadając o życiu m.in. swoich opiekunów. W ofercie jest także jazda konna, przejażdżki kucykiem, a także organizacja imprez okolicznościowych za sprawą współpracy z miejscowym kołem gospodyń wiejskich. Dzięki unijnemu wsparciu powstała nowa stajnia, gdzie obecnie mieszkają dwa konie, kuc, dwie owce i koza. Na „etacie”, ku uciechu dzieci, jest także łagodny pies, z którym można prowadzić zajęcia z dogoterapii.

Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska” z Pępowa postawiło na wsparcie dla firm działających w branży gastronomicznej, wykorzystujących lokalne produkty żywnościowe. Farma Seronada, serownia zagrodowa, mieści się w starej, rodzinnej siedzibie we wsi Babkowie w gminie Pępowo. W ramach operacji pan Grzegorz Junatowski zaadoptował część budynku gospodarczego, w którym kiedyś znajdowały się zwierzęta. Zakupił także jedno z urządzeń do produkcji serków homogenizowanych i jogurtów. Miniprodukcję rozpoczął w styczniu 2019 roku. W planie biznesowym pan Grzegorz postawił sobie wysoko poprzeczkę. Założył, że w Farmie Seronada będą wytwarzane sery z najwyższej półki, dla świadomych konsumentów, poszukujących prawdziwej żywności. I udało się. Właściciel posiada owce mleczne, a mleko krowie i kozie dostarczane jest z małych, tradycyjnych gospodarstw. To od tego, co jedzą zwierzęta, czyli w efekcie od jakości mleka, zależy klasa serów. Ponadto wszystkie produkty wytwarzane są ręcznie. Można tu spotkać stuprocentowe

Zagroda Seronada Grzegorza Junatowskiego stawia na produkty serowarskie najwyższej jakości. W jej ofercie znaleźć można przeróżne propozycje dla miłośników serów.

sery owcze, kozie i krowie – bez mieszania mleka. Twarde i miękkie, ricotta, buntz, dojrzewające, do tego wspaniałe, aksamitne jogurty oraz twarożki Czekoletta i Smocze Ziele, na bazie najzdrowszych białek serwatkowych.

Dowodem na to, że o powodzeniu własnego biznesu decyduje właściwe rozeznanie lokalnego rynku, jest również piekarnia utworzona przez panią Michalinę Pakowską z Mosiny w powiecie poznańskim, znajdującej się na obszarze LGD Stowarzyszenie Lider Zielonej Wielkopolski. Zdrowa Piekarnia Bezglutenowa to mała manufaktura,

wypiekająca codziennie świeże, smaczne, bezglutenowe, domowe pieczywo bez substancji polepszających czy konserwantów. Wszystkie wypieki powstają z mąk jednorodnych. W asortymencie dostępne są ciepłe, chrupiące chleby i bułki na drożdżach lub zakwasie oraz pyszne ciasta. Wśród wyrobów znajduje się także pieczywo bez cukru, bez mleka krowiego, wegańskie. Na miejscu można zjeść pyszne ciastko i napić się aromatycznej kawy.

Unijnego wsparcia udzielono również na uruchomienie działalności gospodarczej związanej z branżą rozrywkową. Pani Agnieszka Kaszubowska z miejscowości Mączniki w gminie Kraszewice w powiecie ostrzeszowskim, będącej w obszarze działania Stowarzyszenia „Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania”, unijne dofinansowanie przeznaczyła na stworzenie firmy zajmującej się organizacją imprez zamkniętych oraz otwartych, ale i dekoracją i sprzedażą artykułów dekoracyjnych. Do tego celu zakupione zostały m.in. dmuchane zjeżdżalnie, grill gazowy, maszyna do waty cukrowej i czekoladowa fontanna.

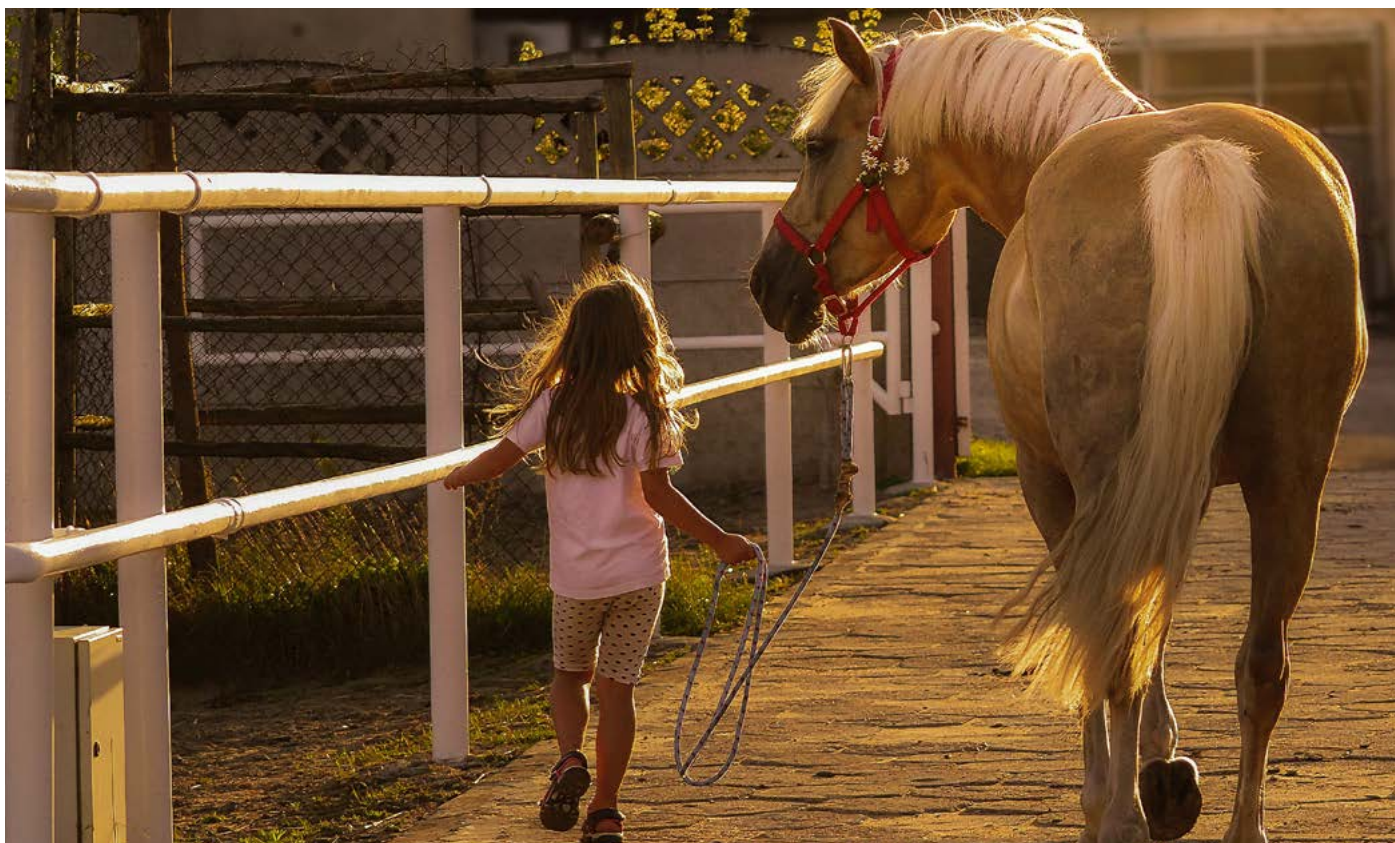
Wsparcie na rozwój prowadzonego już biznesu otrzymała też m.in. pani Karolina Wylegała, działająca na terenie Stowarzyszenia „Puszcza Notecka”. Pozyskane środki pozwoliły jej na budowę nowoczesnego gabinetu lekarskiego z zapleczem medycznym. Gabinet funkcjonuje w Chrzypsku Wielkim w powiecie międzychodzkiem.

Pani Michalina Pakowska z Mosiny, działająca na obszarze funkcjonowania Lidera Zielonej Wielkopolski, wykorzystwała środki unijne na uruchomienie zdrowej piekarni bezglutenowej.

PROW w obiektywie

22 października 2020 roku, uchwałą Zarządu Województwa Wielkopolskiego, rozstrzygnięto konkurs fotograficzny pt. „PROW w obiektywie”. Konkurs zorganizowała Jednostka Regionalna Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w województwie wielkopolskim. Dla laureatów oraz wyróżnionych przewidziano nagrody w postaci voucherów do sklepu fotograficznego.

Zwycięska praca w kategorii „Lato na wielkopolskiej wsi” autorstwa Małgorzaty Kolasy.

Celem konkursu było zwiększenie wiedzy społeczeństwa województwa wielkopolskiego na temat efektów PROW 2007–2013 oraz PROW 2014–2020, a także promocja turystyki wiejskiej oraz dziedzictwa kulinarnego regionu. Uczestnicy, mieszkańcy Wielkopolski, nadsyłali prace do 30 września 2020 roku. Każdy mógł zgłosić maksymalnie jedno zdjęcie do każdej z trzech kategorii tematycznych: „Lato na wielkopolskiej wsi”, „Jak PROW zmienił wielkopolską wieś?” oraz „Ginące zawody i zapomniana sztuka na wielkopolskiej wsi”. Do konkursu zgłoszonych zostało łącznie 56 prac, z czego 40 spełniło wymogi regulaminu. Prace zostały ocenione przez jury złożone z pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. W kategorii „Lato na wielkopolskiej wsi” pierwsze miejsce zdobyła Małgorzata Kolasa za zdjęcie pt. „Droga do domu”, drugie przypadło w udziale Arkadiuszowi Maciosowi za fotografię pn. „Tęczą”, natomiast trzecią nagrodę uzyskała Iwona Tomaszewska za pracę „Słonecznikowe lato na pobiedzkiej wsi”.

Wyróżnienie w tej kategorii przyznano Grzegorzowi Mrozkowi, który wykonał kadr zatytułowany „Mglisty poranek”. Za najlepszą pracę w kategorii „Jak PROW zmienił wielkopolską wieś?”, jury uznało zdjęcie Macieja Grzeszczaka „Wiatrak Szczepan o zachodzie słońca”, drugie miejsce zdobyła praca „Nasze miasteczko” autorstwa Katarzyny Wojtkowiak-Żaczek, natomiast trzecie fotografia pt. „Pałac w Kaźmierzu”, które nadesłał Mateusz Stróżyk.

W kategorii „Ginące zawody oraz zapomniana sztuka na wielkopolskiej wsi” pierwsze miejsce przyznano Robertowi Cierniakowi za „Tradycyjne rzemiosło”, drugie Jarosławowi Janowskiemu za zdjęcie „Bartnik – Dębowa słodycz”, natomiast laureatem trzeciego miejsca w tej kategorii została Julia Hartwich, autorka pracy „Kołodziej”.

Osobą wyróżnioną w dwóch ostatnich kategoriach jest Paweł Władysław Płócienniczak, który do konkursu zgłosił prace „Zbiornik Długoleka wraz z infrastrukturą” oraz „Zdzisław Cieluch – Kowal z Tomic”.

Dziedzictwo lokalne w operacjach partnerów KSOW

Pomimo trudności związanych z panującą w kraju epidemią, partnerzy Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w województwie wielkopolskim zrealizowali szereg przedsięwzięć ukierunkowanych m.in. na popularyzację wiedzy o historii czy też wykorzystanie produktu lokalnego w celu promocji i zwiększenia potencjału turystycznego regionu. Tego typu inicjatywy podjęły dwie gminy z terenu Południowej Wielkopolski: Grabów nad Prosną oraz Stawiszyn.

Fot.: UMiG Grabów nad Prosną

Podczas pikniku w Grabowie nad Prosną zainicjowany został projekt pod nazwą „Rekonstrukcja granicy zaborów w Grabowie nad Prosną”. Na zdjęciu przecinają wstęgę (od lewej): Przewodniczący Rady Miejskiej Grabowa nad Prosną Marcin Biel, burmistrz Maksymilian Ptak, wicemarszałek województwa Krzysztof Grabowski, prezes Grabowskiego Stowarzyszenia Historycznego Łukasz Szczypkowski oraz radny miejski Jan Cegiłka.

13 września 2020 roku w Grabowie nad Prosną odbył się III Piknik Historyczny pod hasłem „Historycznie i sportowo nad Prosną”. Pikniki historyczne na Grabowskich Błoniach na stałe wpisały się do kalendarza imprez kulturalnych organizowanych w gminie. Jak w latach ubiegłych, motywem przewodnim wydarzenia była przeszłość. Tym razem mieszkańcy i goście mogli podziwiać pokaz zatytułowany „Proсна jako rzeka graniczna”. Grupa rekonstrukcyjna Gloria Victis zaprezentowała dawne ubiory i uzbrojenie, życie codzienne, rzemiosło z dawnych lat, a także inscenizację potyczki.

Podczas pikniku zainicjowany został projekt pod nazwą „Rekonstrukcja granicy zaborów w Grabowie nad Prosną”, w ramach którego nad rzeką stanęły dwie budki strażnicze z symbolicznie otwartym szlabanem, tablice historyczne, ławki oraz lampa solarna.

W programie pikniku znalazły się konkurencje sportowe dla dzieci, młodzieży i rodzin. Chętni mieli możliwość zapoznania się z turystyką kajakową. Nie zabrakło także akcentu muzycznego. Na scenie zaprezentowały się lokalne zespoły – Harmonia i Joy Friends. Uczestnicy wydarzenia mogli skorzystać z atrakcji kulinarnych, m.in. odwiedzając stoiska z regionalnymi miodami i sokami, jak również smakując potraw przygotowanych przez Koło Gospodyń Wiejskich z Grabowa nad Prosną.

Organizatorzy promowali także dobre praktyki rozwoju sołectw z Miasta i Gminy Grabów nad Prosną na przestrzeni lat, które były możliwe dzięki pozyskanym na ten cel środkom zewnętrznym. Z kolei Grabowskie Stowarzyszenie Historyczne przygotowało wystawę poświęconą dziejom Grabowa nad Prosną. Wydarzeniami współtowarzyszącymi piknikowi były zawody wędkarskie, zorganizowane na

starorzeczu Jankowski w miejscowości Palaty, oraz turniej siatkówki plażowej.

Uroczystość odbyła się dzięki dofinansowaniu ze środków Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, przy współpracy partnerów KSOW: Miasta i Gminy Grabów nad Prosną, Grabowskiego Stowarzyszenia Historycznego, Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Grabów nad Prosną oraz miejscowego centrum kultury.

Gmina i Miasto Stawiszyn od kilku lat konsekwentnie podejmuje działania związane z identyfikacją potencjału rozwojowego. Chcąc przyciągnąć do siebie turystów, stawia na promocję produktu lokalnego, skutecznie korzystając przy tym ze wsparcia, jakie oferowane jest partnerom Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w ramach konkursów ogłaszanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W 2018 roku dofinansowana została Parada Straży Grobu Pańskiego w Stawiszynie, w której uczestniczyły grupy „Turków”, podtrzymujących tradycje związane z siedemnastowieczną odsieczą wiedeńską. Rok później Stawiszyn nawiązał współpracę partnerską z gminą Wiśła w województwie śląskim, aby w ramach dwóch wyjazdów studyjnych wymienić się doświadczeniami i pomysłami w kreowaniu produktu lokalnego. W programie pobytu wiślan w Wielkopolsce była przejażdżka koleją wąskotorową, a także wizyta w Domu Kultury w Zbiersku, na ścianie którego znajduje się mural nawiązujący właśnie do kolei wąskotorowej.

Wąskotorówka kursująca na trasie Zbiersk — Petryki staje się coraz większą atrakcją turystyczną, zarówno dla mieszkańców, jak i dla gości odwiedzających gminę Stawiszyn. Gmina podejmuje starania, aby wypromować ją jako swój produkt lokalny. W tym celu 2 i 3 października 2020 roku

zorganizowała konferencję, spotkanie oraz wystawę makiet kolejek wąskotorowych. Celem przedsięwzięcia była wymiana doświadczeń oraz zwiększenie świadomości instytucji, organizacji, przedsiębiorców oraz mieszkańców powiatu kaliskiego na temat potencjału kolei wąskotorowej jako produktu lokalnego, przyczyniającego się do rozwoju obszarów wiejskich.

Uczestnicy wystawy zorganizowanej przez Gminę i Miasto Stawiszyn, Stowarzyszenie Kolejowych Przewozów Lokalnych Zbiersk oraz grupę modelarską H0e87PL mogli przekonać się, ile przyjemności przynosi zabawa w symulowanie ruchu kolejowego. Wszystkie makiety, bardzo realistyczne, zostały wykonane ręcznie przez modelarzy z różnych stron Polski. Ich układ modułowy pozwala na łączenie poszczególnych elementów w różny sposób. Wystawie towarzyszyły bezpłatne przejazdy kaliską wąskotorówką na trasie Zbiersk — Petryki, a także liczne atrakcje dla dzieci.

Drugiego dnia wydarzenia, w Domu Kultury w Zbiersku, odbyło się spotkanie miłośników kolei wąskotorowej, w którym uczestniczyli byli oraz obecni pracownicy kolei. Podczas spotkania można było wysłuchać wspomnień, opowieści oraz anegdot związanych z pracą na kolei w latach jej świetności. Burmistrz Stawiszyna, Grzegorz Kaczmarek, wręczył nagrody laureatom konkursu plastycznego „Kolej oczami dziecka”. Konkurs cieszył się dużą popularnością wśród najmłodszych mieszkańców Gminy i Miasta Stawiszyn, którzy wykazali się niezwykłą kreatywnością. Wszystkie wykonane prace można było zobaczyć podczas wystawy makiet. Docenieni zostali również najstarsi pracownicy kolei, którzy otrzymali na pamiątkę rysunki wyróżnione w konkursie.

W ramach wydarzenia zorganizowanego przez Gminę i Miasto Stawiszyn odbyła się wystawa modeli kolejek wąskotorowych.

Fot.: UGIM Stawiszyn

Barszcz czerwony czysty na wywarze grzybowym

Zupa ta została wpisana na listę produktów tradycyjnych w kategorii „Gotowe dania i potrawy w województwie wielkopolskim”. To czysty barszcz, przyprawiony wywarem z suszonych grzybów, zwykle borowików. Podawany jest w filiżankach lub naczyniach typu bulionówki, z uszkami nadzianymi farszem grzybowym, pasztecikami czy krokietami. Jest postną potrawą, serwowaną tradycyjnie podczas wieczery wigilijnej.

Składniki zupy:

- 2,5 kg czerwonych buraków
- 3 litry zimnej wody do ugotowania barszczu
- 50 g suszonych grzybów
- 1 litr zimnej wody do ugotowania grzybów
- 500 ml wywaru z suszonych grzybów
- 1 liść laurowy
- 4 ziarna ziela angielskiego
- 4 ziarna pieprzu
- 2 ząbki czosnku
- 1,5 łyżki soli
- 2,5 łyżki białego cukru
- 3–4 łyżki octu spirytusowego
- 1 łyżka majeranku

Sposób przygotowania barszczu:

Grzyby umyć pod bieżącą, zimną wodą, a następnie włożyć do garnka, zalać 1 litrem również zimnej wody i ugotować. Po ugotowaniu wywar należy przecedzić,

ale nie wylewać – powinno go być około 500 ml. W międzyczasie obrać, umyć i pokroić na kawałki buraki.

Do dużego garnka, w którym będzie przygotowywany barszcz, włożyć pokrojone buraki, dodać sól, liść laurowy, ziarna ziela angielskiego, ziarna pieprzu, obrane i zmiażdżone ręką lub nożem ząbki czosnku i zalać 3 litrami zimnej wody. Wszystko gotować na średnim ogniu przez około 30–40 minut. Po tym czasie dodać cukier, ocet, majeranek i gotować przez kolejne 10 minut. Na koniec wlać 500 ml uzyskanego wcześniej wywaru z suszonych grzybów i ponownie zagotować, a potem odstawić z ognia. Pozostawić na całą noc, aby barszcz nabrał koloru.

Następnego dnia całość przecedzić, podgrzać, ale nie zagotowywać, bo zupa straci kolor. Ewentualnie można ją przyprawić jeszcze solą, cukrem lub octem, do smaku. Barszcz podawać ciepły z uszkami i/lub ugotowaną fasolą czy krokietami.

Smacznego!

**Jednostka Regionalna Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego**

al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
tel. 61 626 60 00, faks 61 626 60 04
e-mail: ksow@umww.pl

www.wielkopolskie.ksow.pl | www.dprow.umww.pl

Publikacja bezpłatna

**SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Institucja Zarządzająca PROW 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.